

stah, ki so vedno rade polne n. pr. rajneta, parmene itd. Taka drevesa moraš pomladiti, t. j. v vejevju požlahtniti, in to večkrat. Potem zopet okrevajo ter rodijo, kakor so poprej.

Grozdna plesnoba (*Quidium Tuckeri*.)

Ta bolezen trte prikazala se je v nekem stekličnjaku na Angleškem, kjer jo je neki vrtar „Tucker“ po imenu prvi spoznavati začel. Od tod razširila se je po vseh južnih deželah, posebno v veliki množini se prikaže leto za leto na Tirolskem, Italijanskem, Primorskem, na Kranjskem posebno v Vipavski dolini. Na Dolenjskem in Stajarskem se ne prikaže v tako veliki meri. Tukaj v Mariborski okolici nahaja se ta bolezen le posebno v južnih legah in na špalirjih.

Ta glivica napade celo trto, tudi mladi les, listje in posebno pa še grozdje, kjer tudi največjo škodo povzroči. Mladi pognanki, od te bolezni napadeni, postanejo v pričetku rjavi in nazadnje skoraj čisto črno barvo zadobijo, in posebno pa v rasti zaostanejo. Ravno tako tudi listje postane črno, se posuši, ter odpade.

Posebno škodljiva je ta bolezen na grozdju jagode postanejo rjavkaste, kakor bi bile s pepelom potrošene, one zaostanejo v rasti, ostanejo trde, razpokajo ali pa odpadejo. Ako denemo to glivico, katera se na grozdju živi, pod drobnogled, zapazimo, da je v veliki množini zastopana ter vstvarja cele mrežice na jagodah, tako imenovane „micelije“. Kjer se pa dve taki nitki križate, tam izrastejo neke male gobice (s prostim očesom jih ne vidiš), imenujemo jih „conide“. Na conidih izrastejo šparsi, tako zvani trosi.

Micelij prezimi na mladikah, kakor tudi na listju. Drugo spomlad, ko trte zopet ozelenijo, zanese veter te glivice na listje in grozdje in začne se iznova porojenje.

Škoda, katero ta bolezen povzroči je velika. Ako se več let na trti prikaže, začne trta slabeti in nazadnje pogine popolnoma. Ako se pa le na grozdju prikaže, tedaj je lahko mogoče, da trgatve čisto izostane.

Najbolje sredstvo zoper to bolezen je žvepljanje. To delo se opravi prvič, ko trte ozelenijo. V to svrhu poslužujemo se bakelj, ker s temi nam je mogoče žveplo po celi trti enakomerno razdeliti, drugič potlej pred cvetenjem trte. Sedaj se lahko poslužimo žvepljalnih mehov. Med cvetenjem se ne sme žvepljati, da ne pride žveplo v cvetje. Tretjič žvepljati se mora po cvetju, in četrtič, ko je že grozdje mokasto postalo. Sploh naj velja pravilo, da naj se tolikokratov žveplja, kolikorkrat se ta bolezen prikaže. Bolj v severnih deželah, kjer so pogoji rasti te glivice neugodni, zadostuje navadno le enkratno žvepljanje.

Pri žvepljanju se mora vedno na to paziti, da se žveplo lepo, enakomerno razdeli, kajti v veliki meri rabljeno bi tudi škodovati utegnilo. Žvepljati se mora vedno v lepem vremenu. Ako dež pred 48 urami po žvepljanju pride, bilo je delo zastonj storjeno. Da se odstrani ta bolezen, priporočevalo se je tudi namazanje trt s pepelom ali z ogljem, katero se je popred v vodi namočilo, kakor tudi zakopanje trt v zemljo črez zimo. No pa ti pripomočki so menj ali več negotovi. Najboljše sredstvo je in ostane „žvepljanje“. Po kateri poti da žveplo deluje, to še ni znano.

J. Kinčotop.

Dopisi.

Iz Sent Jurja ob juž. žel. Pred kratkim je izšla nova knjiga: „Kmetijsko Berilo“ za nadaljevalne tečaje ljudskih šol in gospodarjem v pouk, katero je po naročilu vis. c. kr. kmetijskega ministerstva spisal, pa g. E. Kramar, ravnatelj deželne kmetijske šole v Gorici. Ta knjiga ima pa precejšnjo predzgodovino, katera bi utegnula marsikoga zanimati. Predsednik cesarjevič Rudolfovega sadjerejskega društva za Spod. Štajer g. dr. Ipavc je že pred kakimi 10 leti v kmetijski podružnici v Celju predlagal, da naj se sestavi in izda poučna knjiga o kmetijstvu za napredovalne kmetijske šole in kmetom kot vodilo v slovenskem jeziku. V Celju se je takrat ta predlog soglasno sprejel, a v Gradcu se je zavrgel. — Par let pozneje je ravno isti gospod v seji okrajnega šol. sveta v Celju zopet predlagal, naj se vsaj iz nemškega preloži na slovenski jezik kaka našim razmeram primerna kmetijska knjiga in naj se družbi sv. Mohora s prošnjo izroči, da knjigo izda, ker bi se prepotrebni pouk tem potom najhitreje razširil. Deželni šolski svet štaj. pa je to prošnjo, oziroma predlog zopet odbil rekši, da se bode itako v kratkem izdalo IV. Berilo za ljudske šole (slovensko namreč) in se bode tam primeren ozir jemal na kmetijstvo in njegove posamezne panoge. „Četrto Berilo“ je res izšlo, a nujnim potrebam z ozirom na razne panoge kmetijstva vendar ne zadostuje popolnoma. Z ozirom na zgoraj omenjene predloge in prošnje so se tudi rokopisi za novo IV. Berilo semkaj poslali na ogled in presojo. Gos. dr. Ipavc je na to pa sam, kot predstojnik kmetijskega krožca Sent Jurij ob juž. želez., pisal na vis. c. kr. ministerstvo za poljedelstvo, ter prosil za tako kmetijsko knjigo v slovenskem jeziku. Na to ulogo je pa dobil sledeči odgovor, ki se v slovenskem prevodu glasi:

Na vlogo od 19. junija t. l. se častitemu predstojništvu naznanja, da je ministerstvo za kmetijstvo kmetijskemu učitelju za Kranjsko E. Kramarju naročilo kmetijsko knjigo za nadaljevalne šole v slovenskem jeziku sestaviti,

pri sv. Lenartu: Jarnej Pernat, kaplan pri Mariji Snežni: Jurij Pavalec in F. Lopič, kaplana v Čmureku: Vek. Vakaj, zastopnik banke „Slavije“ pri sv. Ani. Po 50 kr.: Jakob Skamlič, organist pri sv. Benediktu in Jak. Očgerl, kaplan pri sv. Benediktu; Josip Kurnik, posestnik v Šicah 30 kr.: Jakob Županec, želar v Šicah 10 kr.; Jakob Šuman, kmetski sin na Drvanji 10 kr.; Franc Doboja, organist pri sv. Rupertu 10 kr.; Anton Neuwirt, kmet na Šavnici 10 kr. Toraj skupaj 10 gld. 90 kr. Ta znesek bom poslal blagajniku g. B. Hrlišu, minoritskemu gvardijanu na Ptuj, takoj kadar se nabira konča, ker upam, da še mi bodo tudi drugi kaj darovali za našega Božidara. Vsem dosedanjim darovateljem se v imenu odbora prav toplo zahvaljujem za mile darove. Bog Vam plati nad zvezdami vsak krajecar in duh Božidarjev naj vedno bedi nad nami zapuščenimi Slovenci! Vekoslav Vakaj.

Iz Jarenine. (K veseli zmagi.) Prebivalci Slov. goric pozdravljamo izvolitev prvega narodnega okr. zastopa Šent Lenartskega z navdušenim veseljem in zakličemo vsem zmagonosnim volilcem na slavo: „živio“ ter „Naprej zastava Slave“. Ta izvolitev nam je toliko več veselja, ker zanaprej nam je pri bodočih volitvah tudi pri nas mogoče v okrajni zastop vsaj deloma zmagati in si nekaj domačinov spraviti v okrajni odbor. To nam je vsled odprave ene volilne napake blizu da gotovo in na to delovati nam je za naprej toliko večja dolžnost.

V imenu okoličanov več domorodcev.

Od sv. Marjete na Pesnici. (Na gla smrti.) Pretekli mesec opravil je Trebše v cerkvi svojo krščansko dolžnost ter se podal po božji službi v gostilno, kjer si je mislil z zajutrkom svoje slabotno telo malo okrepčati. Tukaj malo posedi in se slednjič mirno na klop za mizo vleže. Čez nekaj časa misli ga gostilničar v posteljo prenesti, pa bil je revež že trd. — Mirno je zaspal, da niti bližnji gostje niso zapazili nikakoršnjega navadnega smrtnega boja. Pokojni bil je blizu Kranja na Gorenskem rojen. Svoje mlade dni se je semkaj preselil in si je s prodavanjem kuhačin s posebno varčnostjo toliko prigospodaril, da si je tukaj malo posestvo kupil. Z domačimi je živel v najlepši zastopnosti, bil pa je tudi obče spoštovan in priljubljen. Pomenljive so bile besede, katere je pokojni o priliki smrti svoje, dne 22. grudnia min. leta umrle vrle sopruge nekomu govoril: „Gospod“, pravi: „ne bode dolgo, in idem za svojo ženo. Vedno mi je pred očmi, pa je vendar nikjer ni.“ Starček se je pri teh besedah milo razjokal ter odšel barantajoč s svojim kuhinjskim orodjem. Star je bil 78 let. Bodi mu zemljica lahka!

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Odkar se je v državnem zboru vzprejel iz nagodbe avstrijsko ogerske skupine dežel oni del, ki govori o avstrijsko-ogerski banki, vrši se v njem seja za sejo, ne da se sklene kaj v njih, kar je vredno, da se omeni. Razpravlja se o delalskih bolniških blagajnah ali kasah toda to se vleče v sejah, kakor prava morska kača. Nikoli ni konca razprav o tej postavi, to pa za to, ker vtikajo izlasti nemški liberalni poslanci Bog zna, kaj vse v te razprave. Dne 1. aprila bode zadnja seja pred veliko nočjo, potem bode pa še le po veliki noči dne 21. aprila. — C. kr. namestnija za Spodnje Avstrijsko ne dovoljuje plesov v postnem času in se je ministerstvo na pritožbe tudi izreklo, da taci plesov ni treba. V Gradcu pa so imeli tak ples doktorji, to je, zdravniki in gosposka ni imela nič zoper to. Druga leta so storili to le fjakarji pa mesarji, no letos pa so stopili inteligentni zdravniki v njih kolo. — Korošci dobé škofa v nedeljo dne 27. marcija v svojo sredo. — V Borovljah si napravlja tamošnja zadruga puškarjev puškarsko šolo ter so ji svitli cesar dali tisoč gold. za-njo. Puškarji so iz večine Slovenci. — V Inomostu se je kat. polit. društvo ustanovilo za celo Tirolsko in so mu najimenitniši možje na čelu. — Ljubljana ima v kratkih dneh dopolnilne volitve v mestni zastop. Zastop je se ve, da slovensk in ostane tudi tak po teh volitvah. Nemškutarstvo nima nič upanja in se torej še ne glasi. — Uni teden je bila huda bora na Krasu in je toliko snega padlo, da ni šel od Ljubljane naprej noben vlak. Pošto pa so po cesti, kakor kedaj poprej, v poštnih vozih vozili v Trst. — Dne 11. in 12. aprila imajo v Rojicah pri Gorici konjske dirke. Darila so od 10 do 1000 goldinarjev. — Ženska podružnica sv. Cirila in Metoda v Trstu je imela v nedeljo, dne 13. marcija, svoje prvo občno zborovanje. Podružnica šteje 100 družabnic, 8 ustanovnic in eno pokroviteljico. vsekako lepo število. — Nasproti pa je društvo „Societá patriotica“ razpadlo. Bilo je imelo razširjati avstrijski duh, to je pravo domoljubje, toda ni ga ali ga je našlo premalo v Trstu, za to je že čez eno leto zaspalo. — Hrvaškega poslanca, dr. Starčevića so res že djali v zapor in je torej gotovo, da ga bodo obsodili ali niso se ga za to tudi iznebili, kakor bi radi. — V hrv. saboru obravnava se postava, naj trpi drž. poslanstvo na pet in ne samo na tri leta. Ker hoče madjarska vlada tako, sklene vselej udana „narodna“ stranka, ki ima v saboru večino, tudi brez dvoma to postavo — vladi in more biti tudi sebi na ljubo.

Vnanje države. V torek dne 22. marcija je obhajal nemški cesar Viljem svoj 90. rojstni